

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Apel de proiecte nr. PR/NE/2024/P1/RSO1.3/1/2-Investitii pentru creșterea durabilă a IMM

Anexa 20

Reguli privind ajutorul de stat și de minimis

Pentru verificarea încadrării finanțării sub incidența regulilor privind ajutorul de stat sunt analizate condițiile prevăzute la art. 107, alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Este considerat ajutor de stat orice măsură de sprijin a unui Stat Membru care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

- ✓ este acordată de către stat sau de către unitățile administrative teritoriale, din resurse de stat sau resurse ale unităților administrativ-teritoriale, ori de alte organisme care administrează surse ale statului sau ale colectivităților locale indiferent de formă;
- ✓ este selectivă;
- ✓ este acordată întreprinderilor;
- ✓ asigură un avantaj agentului economic;
- ✓ distorsionează sau amenință să distorsioneze concurența;
- ✓ afectează comerțul dintre statele membre ale Uniunii Europene.

Dacă măsurile de ajutor denaturează concurența și afectează comerțul intracomunitar, acestea nu sunt compatibile cu piața internă, cu excepția cazurilor în care tratatele prevăd altfel.

Articolul 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) prevede obligația unui stat membru de a notifica Comisiei Europene ajutoarele de stat, astfel încât aceasta să evalueze dacă sunt compatibile cu piața comună. Comisia a definit unele excepții și a declarat anumite categorii specifice de ajutoare de stat ca fiind compatibile cu piața comună, în cazul îndeplinirii unor condiții, acestea fiind scutite (excepțate) de obligația notificării prealabile.

Acordarea ajutorului de stat și de minimis în cadrul prezentului apel de proiecte se realizează în baza Dispoziției Directorului General al Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est nr. ____ / ____2024 privind aprobarea Schemei de ajutor de stat și de minimis pentru creșterea durabilă a IMM-urilor.

Prin acest apel de proiecte se acordă următoarele categorii de ajutor de stat:

1) Ajutor de stat regional pentru investiții, cu respectarea prevederilor art. 14 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare, denumit în continuare ajutor de stat regional și reprezintă ajutorul regional acordat pentru o investiție inițială.

2) Ajutor de minimis cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2831/2023 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis.

A. Ajutor de stat regional pentru investiții

Ajutorul de stat regional pentru investiții reprezintă ajutorul regional acordat pentru o investiție inițială. „Investiție inițială”, în sensul prezentului Ghid, înseamnă o investiție în active corporale și necorporale legată de una sau mai multe dintre următoarele activități:

- ✓ înființarea unei noi unități;
- ✓ extinderea capacității unei unități existente;
- ✓ diversificarea producției unei unități prin produse sau servicii care nu au fost fabricate anterior în unitate;
- ✓ o schimbare fundamentală a procesului general de producție a produsului (produselor) sau a prestării generale a serviciului (serviciilor) vizat(e) de investiția în unitate;

Prin urmare, o investiție de înlocuire nu constituie o investiție inițială.

(1) Finanțarea nerambursabilă maximă ce poate fi acordată ca ajutor de stat regional nu trebuie să depășească limita intensităților maxime stabilite pentru perioada 2022-2027 pentru investiții inițiale prin Hotărârea Guvernului nr. 311/2022, aplicabilă la valoarea costurilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional aferente proiectului.

(2) Intensitatea maximă a ajutorului de stat regional pentru investiții prevăzut la alineatul precedent poate fi majorată cu până la 20 de puncte procentuale pentru întreprinderile mici sau cu până la 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii.

(3) Intensitățile maxime majorate ale ajutoarelor pentru întreprinderile mici și mijlocii nu se aplică ajutoarelor acordate pentru proiectele mari de investiții, ale căror cheltuieli eligibile depășesc echivalentul în lei al sumei de 50 de milioane de EUR.

(4) Intensitățile maxime ale ajutoarelor de stat prevăzute la alin. (1) se majorează cu 10 puncte procentuale în cazul regiunilor la nivel de județ clasificate conform nomenclatorului unităților teritoriale de statistică, denumite în continuare „regiuni NUTS 3”, care s-au confruntat cu o pierdere a populației de peste 10% în perioada 2009-2018, respectiv: județele Bacău, Botoșani, Neamț, Suceava și Vaslui din Regiunea de dezvoltare Nord-Est.

(5) Beneficiarul trebuie să asigure o contribuție financiară de minimum 25% din cheltuielile eligibile finanțabile prin ajutor regional.

(6) În cazul în care proiectul conține atât investiții inițiale finanțabile prin ajutor de stat regional, cât și investiții finanțabile prin ajutor de minimis, procentele aferente intensităților maxime admise se aplică numai la valoarea costurilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional.

Nr. crt.	Județul în care este localizată investiția în Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	Intensitatea maximă a ajutorului aplicabilă ajutoarelor regionale pentru proiectele de investiții ale căror costuri eligibile nu depășesc 50 milioane EUR, cu bonusurile anterior menționate	
		Întreprinderi mijlocii	Întreprinderi mici (inclusiv microîntreprinderi)
1.	Bacău	70%	75%
2.	Botoșani	70%	75%
3.	Iași	60%	70%
4.	Neamț	70%	75%
5.	Suceava	70%	75%
6.	Vaslui	70%	75%

(7) Sunt eligibile pentru a fi finanțate prin ajutor de stat regional pentru investiții tipurile de cheltuieli cu activele corporale și/sau necorporale aferente unor investiții inițiale. Acestea trebuie să se regăsească înregistrate în contabilitatea beneficiarului în conturile de imobilizări corporale și necorporale, aferente investiției finanțate în cauză.

(8) Lucrările de modernizare/extindere pot fi considerate eligibile prin ajutor de stat regional pentru investiții numai în măsura în care sunt aferente și intrinsec legate de o investiție inițială. De asemenea, simpla înlocuire a activelor fără schimbarea fundamentală a întregului proces de producție/prestare servicii constituie o investiție de înlocuire și nu este eligibilă pentru ajutor de stat regional pentru investiții, deoarece nu se califică drept o schimbare fundamentală a procesului de producție/prestare servicii global și, prin urmare, nu constituie o investiție inițială. Acest lucru este valabil și în cazul în care echipamentele individuale sunt înlocuite cu altele care sunt mai performante, cu excepția cazului în care acest lucru duce la o schimbare fundamentală a procesului general de producție/prestare servicii.

(9) Activele necorporale trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:

(i) să fie utilizate exclusiv în cadrul unității care primește ajutorul;

(ii) să fie amortizabile;

(iii) să fie achiziționate în condițiile pieței de la terți care nu au legături cu beneficiarul ajutorului;

(iv) să fie incluse în activele întreprinderii care beneficiază de ajutor și să rămână asociate proiectului pentru care s-a acordat ajutorul pe o perioadă de 3 ani, de la data efectuării plății finale în cadrul proiectului.

(10) Activele corporale și necorporale achiziționate trebuie să fie legate direct de investiția inițială finanțată.

(11) Activele achiziționate trebuie să fie noi.

(12) Investiția finanțată din ajutor regional pentru investiții trebuie menținută de IMM-uri în regiunea beneficiară pentru o perioadă de cel puțin trei ani de la finalizarea investițiilor. Această condiție nu împiedică înlocuirea unei instalații sau a unui echipament care a devenit depășit sau a fost distrus în această perioadă, cu condiția ca activitatea economică să fie menținută în Regiunea Nord-Est pentru perioada minimă relevantă, costurile cu instalația / echipamentul de înlocuire nefiind eligibile pentru ajutor de stat / de minimis.

(13) În cazul ajutoarelor acordate pentru diversificarea unei unități existente, costurile eligibile trebuie să depășească cu cel puțin 200% valoarea contabilă a activelor reutilizate, astfel cum au fost înregistrate în exercițiul financiar ce precede începerea lucrărilor.

(14) Orice investiție inițială care vizează aceeași activitate sau o activitate similară demarată de același beneficiar (la nivel de grup) într-un interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică, este considerată ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții. În cazul în care un astfel de proiect unic de investiții este un proiect mare de investiții, valoarea totală a ajutoarelor pentru proiectul unic de investiții nu depășește valoarea ajutorului ajustat pentru proiecte mari de investiții.

(15) Valoarea ajustată a ajutoarelor înseamnă valoarea maximă permisă a ajutoarelor pentru un proiect mare de investiții, calculată conform formulei:

valoarea maximă a ajutoarelor = $R \times (A + 0,50 \times B + 0 \times C)$,

unde: R este intensitatea maximă a ajutoarelor aplicabilă în zona în cauză prevăzută într-o hartă regională aprobată care este în vigoare la data acordării ajutorului, cu excepția intensității majorate a ajutoarelor pentru IMM-uri, A reprezintă partea din costurile eligibile în valoare de 55 de milioane EUR, B este partea din costurile eligibile cuprinsă

între 55 de milioane EUR și 110 de milioane EUR, iar C este partea din costurile eligibile de peste 110 de milioane EUR.

(16) Proiect mare de investiții înseamnă o investiție inițială cu costuri eligibile care depășesc 50 de milioane EUR, calculată la tarifele și cursul de schimb de la data acordării ajutorului.

B. Ajutor de minimis

Ajutorul de minimis este un ajutor limitat conform normelor Uniunii Europene la un nivel care nu distorsionează concurența și/sau comerțul cu statele membre. Regula de minimis a fost introdusă pentru exceptarea de la notificare a ajutoarelor de o valoare mică.

Ajutorul de minimis acordat în cadrul acestui apel de proiecte ia forma finanțării nerambursabile.

Cheltuielile finanțabile prin ajutor de minimis sunt:

I. Cheltuieli directe

(1) Cheltuieli aferente activităților de marketing și branding pentru noile produse/servicii.

(2) Cheltuieli cu realizarea de studii și rapoarte privind amprenta de mediu a companiei, pentru a sprijini decarbonizarea lanțurilor de aprovizionare, reducerea costurilor de producție și identificarea de acțiuni pentru creșterea circularității.

(3) Cheltuieli cu servicii de proiectare pentru reparabilitatea, reutilizarea, upgradarea și reciclarea produselor și realizarea de produse cu durabilitate crescută.

(4) Cheltuieli efectuate în cadrul activităților de comunicare și vizibilitate a proiectului.

II. Cheltuieli indirecte

Cheltuielile indirecte pot cuprinde acele cheltuieli necesare realizării implementării proiectului, dar care nu se pot identifica în cheltuielile directe și nu sunt cuprinse în cadrul cheltuielilor neeligibile. Rambursarea cheltuielilor indirecte se va realiza procentual, prin aplicarea ratei forfetare de maximum 7% la valoarea eligibilă autorizată la plată de Autoritatea de Management pentru Programul Regional Nord-Est 2021-2027 a cheltuielilor directe eligibile.

Acordarea ajutorului de minimis este condiționată de respectarea plafonului de minimis a cărui valoare, per întreprindere unică, în ultimii trei ani, nu depășește 300.000 EUR, cu respectarea regulii de cumul.

În conformitate cu prevederile articolului 2 alineatul (2) din Regulamentul (UE) nr. 2831/2023, conceptul de "întreprindere unică" include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

(i) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;

(ii) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;

(iii) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din actul constitutiv sau din statutul acesteia;

(iv) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective. Întreprinderile care întrețin, prin intermediul uneia sau a mai multor întreprinderi, oricare din relațiile la care se face referire la punctele (i) - (iv), sunt considerate la rândul lor "întreprinderi unice";

C. Condiții de acordare a ajutorului de stat / de minimis

(1) Pentru investițiile finanțate prin ajutor de stat, lucrările nu trebuie să fie demarate înainte de depunerea cererii de finanțare, respectiv fie nu au fost demarate lucrările de construcții în cadrul investiției, fie nu a fost încheiat primul angajament cu caracter juridic obligatoriu de comandă pentru echipamente sau orice alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, cu excepția cheltuielilor pentru cumpărarea de terenuri și lucrărilor pregătitoare, cum ar fi obținerea permiselor / autorizațiilor și realizarea studiilor de fezabilitate/DALI/PT.

(2) Taxa pe valoarea adăugată aferentă cheltuielilor eligibile finanțabile prin ajutor de stat regional pentru investiții și ajutor de minimis este eligibilă, dacă nu este finanțată și din alte fonduri publice (inclusiv în ceea ce privește TVA care nu va fi solicitată la rambursare conform legislației naționale în domeniul fiscal).

(3) În Cererea de finanțare și/sau Declarația Unică și/sau Declarația privind ajutoarele de stat / de minimis, solicitantul va completa informații, privind:

a) ajutoarele de minimis primite de întreprinderea unică în ultimii trei ani, calculați pe bază continuă, până la depunerea aplicației de proiect. Informațiile vor fi actualizate de către solicitant înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului cu ajutoarele de stat/de minimis primite după data depunerii aplicației de proiect;

b) structura întreprinderii unice din care face parte beneficiarul, cu menționarea ajutoarelor primite în ultimii trei ani;

c) eventualele alte ajutoare de stat/de minimis primite anterior pentru aceleași costuri eligibile ca cele finanțate de schema de ajutor anterior menționată;

d) faptul că nu a fost subiectul unei decizii de recuperare a unui ajutor de stat sau de minimis, emise de Comisia Europeană, Consiliul Concurenței sau de un furnizor de ajutor de stat/de minimis sau, în cazul în care a făcut obiectul unei astfel de decizii, aceasta a fost deja executată și creanța integral recuperată, inclusiv dobânda aferentă, prezentând dovezi în acest sens;

e) faptul că ajutorul de stat și de minimis acordat nu va finanța activități sau domenii exceptate de schema de ajutor anterior menționată;

f) faptul că nu a efectuat o relocare către unitatea în care urmează să aibă loc investiția inițială pentru care solicită ajutorul, în cei doi ani anteriori depunerii cererii de finanțare și că se angajează că nu va face acest lucru pentru o perioadă de până la doi ani după finalizarea investiției inițiale pentru care solicită ajutorul, la nivel de "grup", pentru solicitantii de ajutor regional de stat pentru investiții;

g) faptul că nu este în situațiile prevăzute de Recomandarea Comisiei Europene nr. 1039/16.07.2020, publicată în JOUE nr 227/16.07.2020 privind condiționarea acordării sprijinului financiar public de lipsa unei legături cu jurisdicțiile necooperante în scopuri fiscale, respectiv:

- nu este rezident în scopuri fiscale sau înmatriculat în temeiul legilor din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale;
- nu este controlat, direct sau indirect, de către acționarii din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante, analiza mergând până la beneficiarul real, așa cum este acesta definit în art. 3 punctul 6 din Directiva 2015/849;
- nu controlează, direct sau indirect, filialele sau nu dețin unități permanente proprii în jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale; și
- nu exercită dreptul de proprietate în comun cu întreprinderile din jurisdicțiile care figurează pe lista Uniunii Europene a jurisdicțiilor necooperante în scopuri fiscale;

h) dacă există lucrări demarate de același beneficiar, într-un interval de trei ani de la data de începere a lucrărilor la o altă investiție care beneficiază de ajutor în aceeași regiune de nivel 3 din Nomenclatorul comun al unităților teritoriale de statistică, care pot fi astfel considerate ca făcând parte dintr-un proiect unic de investiții, pentru solicitanții de ajutor regional de stat pentru investiții;

i) faptul că nu se află în dificultate, conform definiției de la punctul (7) de mai jos;

j) faptul că solicitantul va prezenta documentele contabile care atestă ținerea de evidențe contabile separate, alocarea costurilor și veniturilor într-un mod adecvat și garantarea faptului că finanțarea publică nu favorizează alte activități, dacă solicitantul își desfășoară activitatea atât în domenii de activitate eligibile cât și în domenii de activitate neeligibile sau în sectoarele excluse din aria de aplicare a Regulamentului de minimis nr. 2831/2023, a Regulamentului (UE) nr. 651/2014 și/sau a schemei de ajutor anterior menționate;

(4) Informațiile prevăzute la alineatul precedent, inclusiv cele privind ajutoarele de minimis, respectiv ajutoarele de stat de care a beneficiat anterior semnării contractului de finanțare, vor fi actualizate înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului.

(5) În cazul prezentului Ghid, nu sunt eligibile proiectele al căror cost eligibil pe proiect unic de investiții finanțat prin ajutor de stat regional pentru investiții este mai mare de 110.000.000 EUR, pentru următoarele valori ale ajutorului per întreprindere:

- în cazul intensității maxime a ajutoarelor regionale de 50% : 41,25 milioane de EUR;

- în cazul intensității maxime a ajutoarelor regionale de 60% : 49,5 milioane de EUR.

(6) Ajutorul de minimis se acordă numai în cazul în care sunt îndeplinite condițiile de acordare a ajutorului de stat regional pentru investiții și sunt respectate prevederile privind plafonul de minimis și regulile de cumul aplicabile ajutorului de stat și ajutorului de minimis.

(7) Ajutoarele de stat aplicabile în cadrul prezentului ghid nu acordă sprijin întreprinderilor aflate în dificultate. **„Întreprindere în dificultate”** înseamnă o întreprindere care se află în cel puțin una din situațiile următoare:

(a) În cazul unei societăți comerciale cu răspundere limitată [alta decât un IMM care există de mai puțin de 3 ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul său social subscris a dispărut din cauza pierderilor acumulate. Această situație survine atunci când deducerea pierderilor acumulate din rezerve (și din toate celelalte elemente considerate în general ca făcând parte din fondurile proprii ale societății) conduce la un rezultat negativ care depășește jumătate din capitalul social subscris. În sensul acestei dispoziții, „societate cu răspundere limitată” se referă în special la tipurile de societăți comerciale menționate în anexa I la Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului¹ iar „capital social” include, dacă este cazul, orice capital suplimentar;

(b) În cazul unei societăți comerciale în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății [alta decât un IMM care există de mai puțin de trei ani], atunci când mai mult de jumătate din capitalul propriu așa cum reiese din contabilitatea societății a dispărut din cauza pierderilor acumulate. În sensul prezentei dispoziții, „o societate comercială în care cel puțin unii dintre asociați au răspundere nelimitată pentru creanțele societății” se referă în special la acele tipuri de societăți menționate în anexa II la Directiva 2013/34/UE;

(c) Atunci când întreprinderea face obiectul unei proceduri colective de insolvență sau îndeplinește criteriile prevăzute în dreptul intern pentru ca o procedură colectivă de insolvență să fie deschisă la cererea creditorilor săi;

¹ Directiva 2013/34/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind situațiile financiare anuale, situațiile financiare consolidate și rapoartele conexe ale anumitor tipuri de întreprinderi, de modificare a Directivei 2006/43/CE a Parlamentului European și a Consiliului și de abrogare a Directivelor 78/660/CEE și 83/349/CEE ale Consiliului (JO L 182, 29.6.2013, p. 19).

(d) Atunci când întreprinderea a primit ajutor pentru salvare și nu a rambursat încă împrumutul sau nu a încetat garanția sau a primit ajutoare pentru restructurare și face încă obiectul unui plan de restructurare;

(8) Data acordării ajutorului de stat / de minimis: ajutoarele de stat / de minimis se consideră acordate la data la care intră în vigoare contractul de finanțare, indiferent de momentul efectuării plăților/ rambursărilor efective.

În cazul Programului Regional Nord-Est 2021-2027, data acordării ajutorului este data la care intră în vigoare contractul de finanțare aferent proiectului propus prin cererea de finanțare.

(9) Cursul valutar utilizat la solicitarea ajutorului de stat/ de minimis este cursul InforEuro din luna publicării ghidului specific. La semnarea contractului de finanțare, pentru calcularea cuantumului ajutorului de stat/de minimis, se utilizează cursul InforEuro valabil la data semnării contractului de finanțare.

(10) Cofinanțarea din contribuție proprie trebuie asigurată de beneficiarul proiectului fie prin resurse proprii, fie din resurse atrase (de exemplu: credite bancare negarantate de stat sub forma de ajutor de stat/de minimis, aport al acționarilor, alții decât organisme ale statului, surse private libere de orice ajutor de stat/de minimis), sub o formă care să nu facă obiectul niciunui alt ajutor public. Nu sunt considerate contribuții proprii măsurile de sprijin financiar din partea statului sau care sunt obținute ca urmare a unor astfel de măsuri.

(11) Beneficiarul trebuie să asigure contribuția proprie la valoarea cheltuielilor eligibile, acoperirea cheltuielilor neeligibile ale proiectului, resursele financiare necesare implementării optime a proiectului, precum și cele pentru buna funcționare a acestuia în perioada de durabilitate, cu respectarea plafonului de minimis și a regulilor de cumul.

(12) Dacă solicitantul desfășoară activitatea atât în sectoare/domenii eligibile, cât și în sectoare/domenii neeligibile sau excluse din domeniul de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 2831/2023 și/sau a Regulamentului (UE) nr. 651/2014, cu modificările și completările ulterioare, poate beneficia de finanțare pentru domeniile de activitate eligibile, cu condiția prezentării documentelor contabile care atestă separarea evidenței acestor activități sau o distincție între costuri, ca urmare a semnării contractului de finanțare astfel ca activitățile desfășurate în sectoarele excluse să nu beneficieze de ajutoare de stat /de minimis.

(13) Valoarea maximă totală a ajutoarelor de minimis de care poate beneficia întreprinderea unică (cu luarea în considerare inclusiv a valorii alocării financiare acordate în conformitate cu prevederile Schemei de ajutor de stat și de minimis pentru creșterea durabilă a IMM-urilor), în orice perioadă de 3 ani, nu poate depăși echivalentul în lei a 300.000 EUR per întreprindere unică, calculat la cursul InforEuro în vigoare la data semnării contractului de finanțare.

(14) Dacă valoarea în EUR a unui ajutor de minimis ori modalitatea de determinare a acesteia sunt specificate în actul de acordare (e.g. contract de finanțare, acord de principiu), atunci această valoare va fi dedusă din plafonul de minimis. În caz contrar, pentru determinarea valorii în EUR a ajutorului primit, se va utiliza rata de schimb InforEuro, valabilă în luna acordării ajutorului (i.e. luna emiterii/semnării actului de acordare a ajutorului).

(15) La identificarea întreprinderii unice, se vor avea în vedere doar întreprinderi legate înregistrate pe teritoriul aceluiași stat membru al Uniunii Europene. Astfel, chiar dacă întreprinderea A (înregistrată în România) este deținută în proporție de 60% de întreprinderea B (înregistrată în afara României), cele două întreprinderi nu sunt considerate o întreprindere unică.

Totuși, legătura dintre A și B trebuie luată în calcul la încadrarea solicitantului într-una din categoriile de întreprindere menționate în cadrul secțiunii "Eligibilitatea solicitantului și partenerilor" din Ghidul solicitantului și în Anexa 7 - Îndrumar privind încadrarea în categoria IMM-urilor.

La identificarea întreprinderii unice, se vor avea în vedere doar legăturile stabilite între solicitant și alte întreprinderi - persoane juridice, respectiv orice entitățile care desfășoară activitate economică, înregistrate conform normelor în vigoare. Astfel, dacă întreprinderea A este deținută în proporție de 55% de o persoană fizică autorizată (PFA), atunci A și PFA formează o întreprindere unică.

Legăturile stabilite prin intermediul unei persoane fizice sau al unui grup de persoane fizice care acționează de comun acord (a se vedea Legea 346/2004 – Art. 4⁴ alin 4) trebuie luate în calcul la încadrarea solicitantului într-una din categoriile IMM menționate în cadrul secțiunii "Eligibilitatea solicitantului și partenerilor" din Ghidul solicitantului și în Anexa 7 - Îndrumar privind încadrarea în categoria IMM-urilor.

Astfel, dacă întreprinderea A (solicitant) și B sunt considerate legate prin intermediul persoanei fizice X, pentru verificarea încadrării lui A într-una din categoriile IMM (de exemplu: număr mediu de salariați mai mic decât 10 și cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 2 milioane EUR), la datele întreprinderii A se vor adăuga în totalitate datele (numărul mediu de salariați) înregistrate de B. Pe de altă parte, în ceea ce privește acordarea și cumularea ajutorului de minimis, A și B nu vor fi considerate ca formând o întreprindere unică.

(16) Valoarea ajutorului solicitat la data depunerii cererii de finanțare nu poate crește.

D. Reguli de cumul

(1) Ajutoarele de minimis nu se cumulează cu ajutoarele de stat acordate pentru aceleași costuri eligibile dacă un astfel de cumul ar depăși intensitatea sau valoarea maximă relevantă a ajutorului stabilită pentru condițiile specifice ale fiecărui caz de un regulament sau de o decizie de exceptare pe categorii adoptată de Comisie. Ajutoarele de minimis care nu se acordă pentru sau nu sunt legate de costuri eligibile specifice pot fi cumulate cu alte ajutoare de stat acordate în temeiul unui regulament de exceptare pe categorii sau al unei decizii adoptate de Comisie.

(2) Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu prevederile prezentului Ghid pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 2832/2023 al Comisiei din 13.12.2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene în cazul ajutoarelor de minimis acordate întreprinderilor care prestează servicii de interes economic general în limita plafonului stabilit în respectivul regulament. Ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu schema de ajutor anterior menționată pot fi cumulate cu ajutoarele de minimis acordate în conformitate cu Regulamentele (UE) nr. 1408/2013 al Comisiei din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul agricol și (UE) nr. 717/2014 al Comisiei din 27 iunie 2014 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis în sectorul pescuitului și acvaculturii, în limita plafonului relevant.

(3) Ajutoarele cu costuri eligibile identificabile exceptate prin Regulamentul (UE) nr. 651/2014 pot fi cumulate cu:

a) orice alt ajutor de stat, atât timp cât măsurile respective vizează costuri eligibile identificabile diferite;

b) orice alt ajutor de stat, în legătură cu aceleași costuri eligibile, care se suprapun parțial sau integral, numai în cazul în care cumulul respectiv nu are drept rezultat depășirea celui mai ridicat nivel de intensitate a ajutorului sau a celui mai ridicat quantum al ajutorului aplicabil ajutorului respectiv în temeiul Regulamentului (UE) nr. 651/2014.

(4) Ajutoarele de stat exceptate în temeiul schemei de ajutor anterior menționate nu se cumulează cu niciun tip de ajutoare de minimis în raport cu aceleași costuri eligibile dacă un astfel de cumul ar conduce la o intensitate a ajutorului/ prag al ajutorului care le depășește pe cele prevăzute în schemă.

(5) Pentru respectarea regulilor de cumul, solicitantul ajutorului va prezenta în Declarația privind ajutoarele de stat / de minimis informațiile referitoare la orice alt ajutor de stat de care a beneficiat sau dacă este în curs de solicitare a altor ajutoare de stat, pentru aceleași cheltuieli eligibile cu cele propuse prin proiect, respectiv informații referitoare la alte ajutoare de minimis primite în ultimii 3 ani anteriori datei de semnare a contractului de finanțare, cu respectarea prevederilor referitoare la întreprinderea unică. Informațiile vor fi actualizate de către solicitantul ajutorului care solicită ajutor înainte de încheierea actului de acordare a ajutorului de minimis cu ajutoarele de stat / de minimis primite după data depunerii Cererii de finanțare.

(6) În cazul în care, după aplicarea regulilor de cumul, valoarea finanțării nerambursabile finanțată prin ajutor de minimis solicitată prin cererea de finanțare depășește plafonul de minimis (respectiv 300.000 EUR pe durata a trei ani), întreprinderea poate opta, până la acordarea acestui ajutor, pentru reducerea finanțării solicitate sau pentru renunțarea, integrală sau parțială, la ajutoare anterioare deja primite pentru a nu depăși acest plafon, conform Deciziei CEJ în cauza C-608/19.

Reducerea finanțării solicitate poate fi efectuată și în situația în care nu există un ajutor acordat anterior, atât în scopul încadrării în pragul finanțării stabilit prin prezentul ghid, cât și în scopul încadrării în plafonul de minimis.

Dacă solicitantul nu ajustează valoarea solicitată astfel încât să se încadreze sub pragul de minimis sau nu renunță, integral sau parțial, la ajutoare anterioare deja primite, pentru a nu depăși acest plafon, atunci nu va beneficia de ajutor de minimis.

(7) În cazul fuziunilor societăților sau al achizițiilor de părți sociale, atunci când se stabilește dacă un nou ajutor de minimis acordat unei întreprinderi noi sau întreprinderii care face achiziția depășește plafonul relevant, se iau în considerare toate ajutoarele de minimis anterioare acordate tuturor întreprinderilor care fuzionează. Ajutoarele de minimis acordate legal înainte de fuziune sau achiziție rămân legal acordate.

(8) În cazul în care o întreprindere se împarte în două sau mai multe întreprinderi separate, ajutoarele de minimis acordate înainte de separare se alocă întreprinderii care a beneficiat de acestea, și anume, în principiu, întreprinderii care preia activitățile pentru care au fost utilizate ajutoarele de minimis. În cazul în care o astfel de alocare nu este posibilă, ajutoarele de minimis se alocă proporțional pe baza valorii contabile a capitalului social al noilor întreprinderi la data la care separarea produce efecte.

E. Recuperarea ajutoarelor de stat/de minimis

În cazul în care condițiile de acordare și de utilizare a ajutorului nu au fost respectate de beneficiar, furnizorul ajutorului de stat și de minimis dispune recuperarea ajutorului, inclusiv a dobânzilor aferente, care se va efectua conform prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare și ale schemei de ajutor.

Furnizorul își rezervă dreptul de a stopa acordarea / plata ajutorului de stat și de minimis sau de a solicita recuperarea ajutorului de stat și de minimis deja plătit, în cazul în care

documentele și informațiile furnizate de către beneficiar în documentele depuse se dovedesc a fi incorecte sau false.

Ajutorul de stat și de minimis care trebuie rambursat sau recuperat include și dobânda aferentă, datorată de la data plății acestuia până la data recuperării sau a rambursării integrale.

Rata dobânzii aplicabile este cea stabilită prin Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1589/2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 140 din 30.04.2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu respectarea prevederilor Regulamentului (UE) 1589/2015 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 248 din 24.09.2015. Procedura de calcul al dobânzii se stabilește prin instrucțiuni emise de Consiliul Concurenței .

Constituie motive de restituire integrală a ajutorului:

- a) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 2831/2023;
- b) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 651/2014;
- c) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1060/2021;
- d) nerespectarea prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1058/2021;
- e) înstrăinarea bunurilor obținute prin finanțarea prevăzută în schema de ajutor de stat și de minimis în perioada de durabilitate a proiectului. Se are în vedere atât înstrăinarea parțială, cât și totală. În raport de formă, prin înstrăinare se înțelege atât cea oneroasă, cât și cea gratuită;
- f) nerespectarea criteriilor de eligibilitate impuse prin schema de ajutor de stat și de minimis, inclusiv în cazul constatării ulterioare.

Constituie motive de restituire parțială a ajutorului primit:

- a) efectuarea unor cheltuieli care nu respectă prevederile HG nr. 873 din 6 iulie 2022 privind regulile de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul operațiunilor finanțate prin Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de Coeziune 2021-2027;
- b) cheltuielile aferente operațiunilor care fac obiectul uneia dintre situațiile prevăzute la art. 65 alin. (1) și (2) din Regulamentul (UE) nr. 1060/2021, care afectează caracterul durabil al operațiunilor, devin neeligibile, proporțional cu perioada de neconformitate.

F. Lista sectoarelor pentru care nu se acordă sprijin financiar în conformitate cu prevederile legale aplicabile în domeniul ajutorului de stat / ajutorului de minimis/ FEDR

1) activitățile realizate de întreprinderile care își desfășoară activitatea în următoarele sectoare și/sau care vizează următoarele ajutoare:

- (a) ajutoarelor acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în domeniul producției primare de produse pescărești și de acvacultură;
- (b) ajutoarelor acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor pescărești și de acvacultură, în cazul în care cuantumul ajutoarelor este stabilit pe baza prețului sau a cantității de produse achiziționate sau introduse pe piață;
- (c) ajutoarelor acordate în sectorul producției agricole primare;
- (d) ajutoarelor acordate întreprinderilor care desfășoară activități de prelucrare și comercializare a produselor agricole, în următoarele cazuri:

- (i) atunci când valoarea ajutoarelor este stabilită pe baza prețului sau a cantității unor astfel de produse achiziționate de la producători primari sau introduse pe piață de întreprinderile respective;
 - (ii) atunci când ajutoarele sunt condiționate de transferarea lor parțială sau integrală către producătorii primari;
 - (e) ajutoarelor destinate activităților legate de exportul către țări terțe sau către alte state membre, respectiv ajutoarelor legate direct de cantitățile exportate, de înființarea și funcționarea unei rețele de distribuție sau destinate altor cheltuieli curente legate de activitatea de export;
 - (f) ajutoarelor a căror acordare este condiționată de obligația ca beneficiarul să utilizeze cu preferință bunuri și servicii naționale față de bunuri și servicii importate;
 - (g) ajutoarelor acordate în sectorul pescuitului și acvaculturii, care intră în domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) nr. 1379/2013 al Parlamentului European și al Consiliului;
 - (h) ajutoarelor pentru facilitarea închiderii minelor de cărbune necompetitive, astfel cum sunt reglementate de Decizia 2010/787/UE a Consiliului;
 - (i) ajutoarelor pentru sectorul siderurgic, din sectorul cărbunelui și a lignitului;
 - (j) ajutoarelor pentru sectorul transporturilor și pentru infrastructurile conexe, ajutoarelor pentru sectorul producerii, stocării, transportului și distribuției de energie și pentru infrastructurile energetice; și ajutoarelor în sectorul comunicațiilor în bandă largă, cu excepția schemelor de ajutoare regionale de exploatare;
 - (k) ajutoarelor regionale de exploatare acordate întreprinderilor ale căror activități principale se încadrează în secțiunea K „Intermedieri financiare și asigurări” din NACE Rev. 2 sau întreprinderilor care desfășoară activități în interiorul grupurilor și ale căror activități principale se încadrează în categoriile 70.10 „Activități ale direcțiilor (centralelor), birourilor administrative centralizate” sau 70.22 „Activități de consultanță pentru afaceri și management” din NACE Rev. 2.
- 2) domeniile excluse prevăzute la articolul 7 din Regulamentul (UE) nr. 1058/2021 privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune, respectiv:
- (a) dezafectarea sau construirea de centrale nucleare;
 - (b) investițiile destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE;
 - (c) fabricarea, prelucrarea și comercializarea tutunului și a produselor din tutun;
 - (d) investițiile în infrastructura aeroportuară, cu excepția regiunilor ultraperiferice sau a aeroporturilor regionale existente, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 153 din Regulamentul (UE) nr. 651/2014, în oricare dintre următoarele cazuri:
 - (i) în cadrul măsurilor de atenuare a impactului asupra mediului;
 - sau
 - (ii) în cadrul sistemelor de securitate, de siguranță și de management al traficului aerian care rezultă din cercetarea MTA „Cerul unic european” (Single European Sky ATM Research);
 - (e) investițiile în eliminarea deșeurilor în depozite de deșeuri, exceptând:
 - (i) investițiile destinate regiunilor ultraperiferice, numai în cazuri justificate în mod corespunzător; sau
 - (ii) investițiile pentru dezafectarea, reconversia sau securizarea depozitelor de deșeuri existente, cu condiția ca investițiile respective să nu le sporească capacitatea;
 - (f) investițiile care sporesc capacitatea instalațiilor de tratare a deșeurilor reziduale, exceptând:
 - (i) investițiile destinate regiunilor ultraperiferice, numai în cazuri justificate în mod corespunzător;

- (ii) investițiile în tehnologii de recuperare a materialelor din deșeurile reziduale în scopul economiei circulare;
- (g) investițiile legate de producția, prelucrarea, transportul, distribuția, stocarea sau arderea combustibililor fosili.